GEMEENTE ROZENDAAL

Integraal Veiligheidsbeleid 2023 – 2026

18 januari 2023

Inhoudsopgave

1. Introductie
2. Veilige samenleving door samenwerking
3. Doelen en randvoorwaarden
4. Terugblik op 2018-2022
5. De inzet in 2023-2026
    A. Sociale veiligheid
    B. Fysieke veiligheid
    C. Digitale veiligheid
6. Prioriteiten in 2023-2026
7. Integrale aanpak; integrale financiën

1. Introductie

Wat is het Integraal Veiligheidsbeleid

Rozendaal is een veilige gemeente. Dat willen we graag zo houden en waar mogelijk verbeteren. Op basis van de Politiewet stelt de gemeenteraad ten minste eenmaal in de vier jaar de doelen vast die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie. Dat doen we in het Integraal Veiligheidsbeleid (IVB): we leggen vast wat we daar al aan doen en waar we de komende jaren (extra) op in willen zetten. Dit IVB beslaat de jaren 2023 tot en met 2026 en sluit daarmee aan op het vorige IVB 2018-2022.

Integraal beleid; gedeelde verantwoordelijkheid

Bestuurlijk is de burgemeester verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid. We kijken echter met een brede bril naar dit domein. Veiligheid heeft betrekking op de fysieke omgeving, denk aan het aanbrengen van voldoende verlichting bij de aanleg van een nieuwe buurt, maatregelen om een weg verkeersveiliger te maken of preventieve maatregelen om natuurbranden te voorkomen. En veiligheid werkt door in de sociale omgeving: denk aan overlastklachten en de inzet van Buurtbemiddeling daarbij, of aan het werk van de politie rond mensen met verward gedrag. Daarmee is uiteindelijk het gehele college aan zet om de doelen en uitgangspunten uit dit IVB te verwezenlijken.

Sturen op kwalitatieve doelen en ontwikkelingen

Bij dit IVB is sprake van kwalitatief beleid; we formuleren geen kwantitatieve doelen. Cijfers zeggen binnen deze thematiek en op onze kleine schaal lang niet alles en geven eerder een vertekend beeld. Dit IVB bevat wel een paragraaf met cijfers over de periode 2018 t/m 2022, met name om trends en bewegingen te laten zien, maar we focussen vooral op kwalitatieve doelen en ontwikkelingen.

2. Veilige samenleving door samenwerking

Partners
In het veiligheidsdomein werken we nauw samen met lokale en regionale partners zoals de Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM), de politie, het Openbaar Ministerie, het RIEC (Regionaal informatie en expertisecentrum ter bestrijding van ondermijnende criminaliteit), het Veiligheidshuis regio Arnhem, de gemeente Rheden, zorginstellingen, de woningcorporatie én natuurlijk onze inwoners.

Verplichte samenwerking
Voor een deel is de samenwerking gebaseerd op wet- en regelgeving, zoals de Wet op de veiligheidsregio's (brandweer en crisisbeheersing, georganiseerd in de VGGM) en de Politiewet. Rozendaal maakt deel uit van de Politie Oost Nederland. Binnen dat grote samenwerkingsverband behoren we met de gemeenten Rheden en Doesburg tot de basiseenheid IJsselwaarden. We werken samen in een regionale driehoek met gemeenten Doesburg en Rheden, politie en OM. In de regionale driehoek bepalen we gezamenlijk de structurele inzet en thema's.

Vrijwillige samenwerking
Voor een ander deel is de samenwerking vrijwillig. Zo hebben we samenwerking gezocht met bijvoorbeeld Stichting Rijnstad bij het project Buurtbemiddeling en met de gemeente Rheden over de inzet van opsporingsambtenaren (BOA's) en op het gebied van de crisisbeheersing.

Crisissituaties
Tijdens een ramp, crisis of ingrijpend incident dat leidt tot maatschappelijke onrust is strakke samenwerking en een heldere rolverdeling noodzakelijk. Beslissingen worden op meerdere niveaus (operationeel, tactisch en strategisch) genomen in overleggen, waaronder een gemeentelijk beleidsteam (GBT), waarvan de burgemeester de voorzitter is. We hebben ondersteuningsafspraken met de gemeente Rheden in geval van crisissituaties die zich op Rozendaals grondgebied voordoen. Bij een serieuze ramp met gemeentegrens overstijgende consequenties is de voorzitter van de Veiligheidsregio aan zet, in ons geval de burgemeester van de gemeente Arnhem.

Bijzondere bevoegdheden
De burgemeester heeft ook een aantal eigenstandige bevoegdheden gebaseerd op bevoegdheden ontleend aan wetgeving. Uitgangspunt daarbij is vooral de gemeentewet. Veelal komt art. 172 Gemeentewet in beeld: de handhaving van de openbare orde. Ook bestaan er diverse specifieke wetten waarin bevoegdheden voor de burgemeester zijn opgenomen, zoals de Wet BIBOB en de Wet aanpak woonoverlast. Dit wordt ook wel de bestuurlijke aanpak genoemd. Herstel van de situatie of het voorkomen van gevaar is daarbij leidend. Dit loopt vaak naast de strafrechtelijke aanpak vanuit het OM. Rozendaal kent zeer weinig casuïstiek op dit terrein. Indien een situatie zich voordoet waarin van één van deze burgemeestersbevoegdheden gebruik moet worden gemaakt, moeten de inhoudelijke ambtelijke ‘hulplijnen’ op orde zijn.

Samen met inwoners
Uiteraard zijn onze inwoners zelf ook betrokken bij veiligheid. Rozendaal heeft een goedwerkend WhatsApp netwerk voor veiligheid dat volgens ons een belangrijke bijdrage levert aan de lage inbraak en autodiefstalcijfers van de laatste jaren. De samenwerking met onze inwoners en de gesprekken over ‘veilig samenleven’ en preventie, bijvoorbeeld in Buurt aan Tafel, vormt een wezenlijke pijler onder ons beleid.

3. Doelen en randvoorwaarden

Strategische doelstelling
Onze inzet, en die van onze partners, is gericht op de volgende strategische doelstelling:
In Rozendaal zijn en voelen inwoners zich veilig.

Deze doelstelling heeft een objectieve component: ‘veilig zijn’ en een subjectieve component: ‘veilig voelen’. Deze twee gaan vaak, maar niet altijd samen. Objectief is Rozendaal een veilige gemeente, uitgedrukt in feiten en cijfers, of afgezet tegen landelijke trends of buurgemeenten. Toch kan een enkel incident, of de inrichting en sfeer in een straat of buurt, ervoor zorgen dat iemand zich onveilig voelt. We zetten op beide aspecten in, omdat voor inwoners niet alleen de feitelijke veiligheid, maar ook de beleving daarvan bijdraagt aan het prettig wonen en leven in ons dorp.

Strategische subdoelen
- We zetten in op preventie, bewustzijn, weerbaarheid, samenredzaamheid en zelfredzaamheid op het vlak van veiligheid.
- We werken aan de veiligheid van (kwetsbare) inwoners in de combinatie van de sociale en fysieke omgeving.
- We pakken incidenten van criminaliteit, overlast en ondermijning daar waar zich die voordoen effectief aan.
- We zijn voorbereid op rampen en crisissen.

Randvoorwaarden
Om deze doelen te behalen is integraliteit en samenwerking noodzakelijk. Dat geldt in onze organisatie, tussen de gemeente en gemeenschap en tussen gemeente en de partners in de veiligheidsketen. De samenwerking met de gemeente Rheden daarbij in het bijzonder van belang.

We moeten gericht keuzes maken over onze inzet: onze ambtelijke capaciteit op het brede terrein van veiligheid is beperkt. Ook de capaciteit van de politie staat de laatste jaren onder druk. Dit maakt dat we, in de uitwerking van de doelen, in regelgeving en in gerichte acties of (communicatie)campagnes zo veel mogelijk aanhaken bij onze buur- en regiogemeenten. Er is budgettair beperkte ruimte voor (onverwachte) ontwikkelingen of aanvullende inzet. We betrekken de gemeenteraad zo veel als mogelijk bij keuzes, als en wanneer deze noodzakelijk zijn. Dit betekent echter niet dat met dit IVB het beleid voor de komende jaren ‘dicht zit’. Het college zal als dagelijks bestuur tussentijds moeten reageren op landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen. Als daar tussentijds extra middelen voor nodig zijn, gaan we daar met de gemeenteraad over in gesprek.

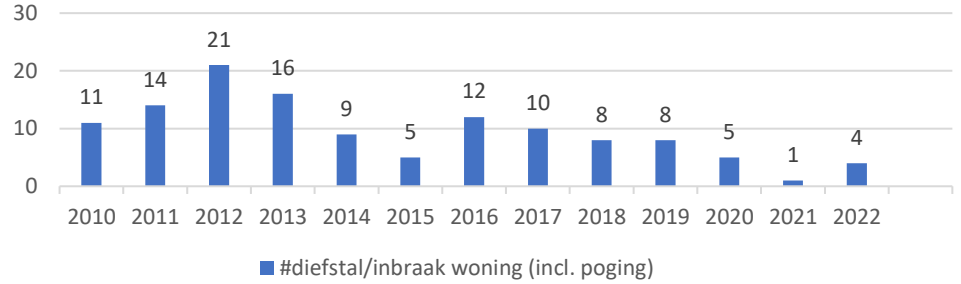

4. Terugblik op 2018-2022

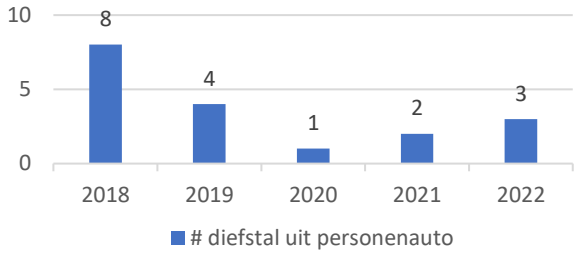
Van cijfers naar trends en ontwikkelingen
Zonder een volledige evaluatie na te streven van het IVB 2018-2022, nemen we hier een aantal gegevens op over veelvoorkomende vormen van criminaliteit en overlast. Het duiden van deze cijfers in termen van trends of ontwikkelingen vraagt terughoudendheid: de kleine (absolute) aantallen zorgen snel voor (op het oog) grote schommelingen en niet per se op een duurzame positieve of negatieve trend. Desalniettemin staven de cijfers het beeld van Rozendaal als veilige woon- en leefomgeving, ook in de afgelopen (corona)jaren.

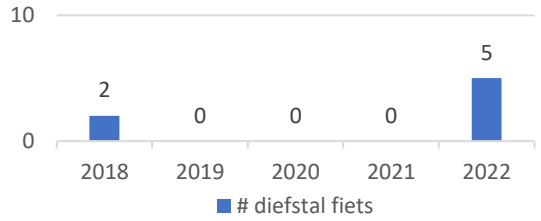
Algemeen beeld
Diefstal/woninginbraken laten al enige jaren een dalende trend zien. Fietsendiefstal komt niet of nauwelijks voor. Andere vormen van (regionaal/landelijk) veelvoorkomende criminaliteit zoals vermogensdelicten, geweldpleging, bedreiging, mishandeling of overvallen komen niet of nauwelijks voor. Zwaardere vormen van (georganiseerde) criminaliteit, van schiet- en steekpartijen tot overvallen en zware mishandelingen, van mensenhandel en illegale prostitutie tot zedenmisdrijven zijn in Rozendaal zeer zeldzaam. Diverse vormen van overlast (denk aan overlast door verwarde personen of door drank- of drugsgebruik) komen wel met enige regelmaat aan de orde, maar nog altijd in kleine aantallen. De politie maakt met enige regelmaat wel melding van een ruzie/twist. Die hebben dan bijvoorbeeld betrekking op burenoverlast, of betreffen bijvoorbeeld een ruzie over loslopende honden (bijtincident) of vinden plaats in het verkeer. Ook overige meldingen i.r.t. het verkeer komen jaarlijks enkele malen voor, van snelheidsovertredingen tot ongelukken of rijden onder invloed. Diverse ontwikkelingen worden op de volgende pagina’s toegelicht.

Woninginbraken
Voor de meeste onderdelen in deze paragraaf gebruiken blikken we niet verder terug dan de afgelopen vier jaar. Voor woninginbraak maken we een uitzondering en tonen we de cijfers vanaf 2010. Dit doen we omdat een aantal jaren lang het aantal woninginbraken relatief hoog lag. Via een plan van aanpak (jaarlijks geëvalueerd en gecontinueerd) is langjarig ingezet op het tegengaan van woninginbraken, met name via communicatie en aandacht voor preventie (o.a. 'In de Roos', voorlichtingsavonden door gemeente en politie, inzet preventieadviseur aan huis, inzet van Burgernet en WhatsApp veiligheidsgroepen, projecten als 'Camera in beeld' en campagnes zoals het Donkere Dagen Offensief).

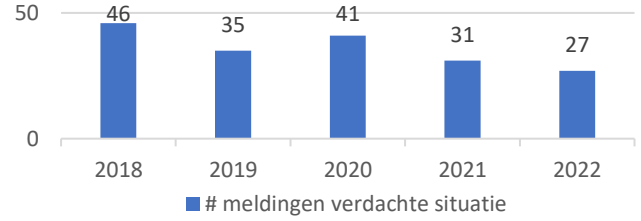
Sinds 2016 neemt het aantal inbraken jaarlijks af tot richting het nulpunt. Een duidelijke reden voor die terugloop t/m 2021 is er niet. We mogen veronderstellen dat de maatregelen uit het inbraakpreventieplan ondersteunend hebben gewerkt, in het bijzonder het goedwerkende WhatsApp veiligheidsnetwerk in Rozendaal helpt vermoedelijk. De algemene trend dat in de coronajaren 2020 en 2021 het aantal inbraken landelijk afnam, speelt voor deze jaren mee. Daarmee is mogelijk ook deels te verklaren dat het aantal woninginbraken in 2022 weer licht toenam naar een totaal van 4 (merendeels pogingen). *N.b.: de cijfers in de grafiek betreffen zowel 'geslaagde' inbraken, als pogingen tot inbraak/diefstal uit de woning.*

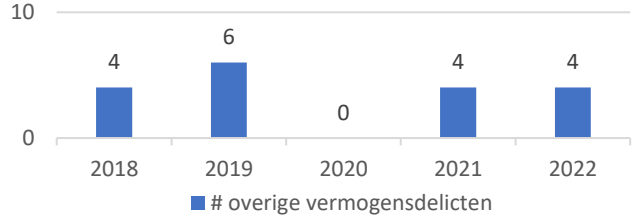

Cijfers van diefstal/inbraak uit garages, schuren, tuinhuisjes etc. zijn ook bekend: in 2018 t/m 2021 0 maal, in 2022 4x maal (incl. pogingen).

Diefstal van fietsen en diefstal uit personenauto's
De cijfers van fietsendiefstal fluctueren sterk, met een relatief forse stijging in 2022. Diefstal van zaken *uit* personenauto's varieert eveneens, en ligt gemiddeld niet hoger dan 5 meldingen per jaar. Cijfers van diefstal *van* personenauto's (en andere motorvoertuigen, zoals motoren of bestelwagens) is ook bekend: dit komt jaarlijks 0 of 1 x voor.

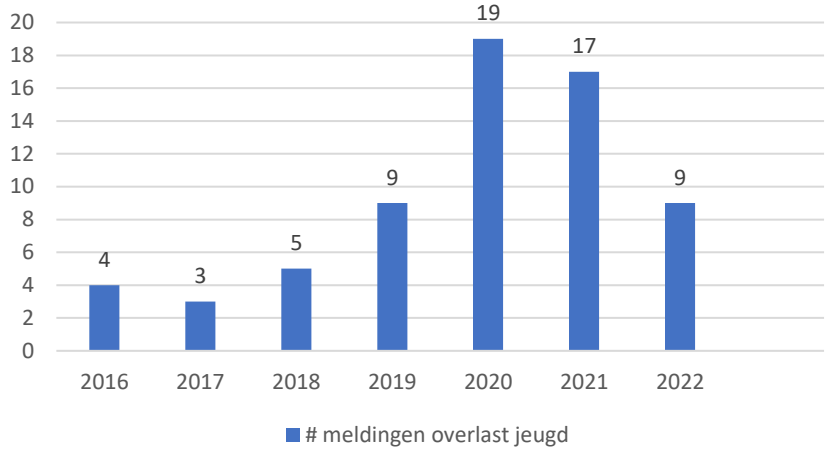

Verdachte situaties
Rozendaal is een kleine, overzichtelijke gemeenschap. We hebben hier de mogelijkheden om een beetje op elkaar letten (en op elkaars have en goed) en doen dat ook – in vergelijking tot andere cijfers die in dit overzicht terugkomen – relatief massaal. Jaarlijks noteert de politie gemiddeld 35 meldingen van verdachte situaties.

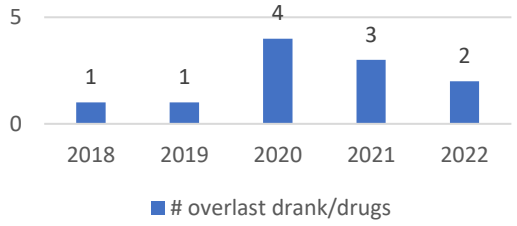

Overige vermogensdelicten
Onder 'overige vermogensdelicten' registreert de politie onder meer heling, verduistering, diefstal uit bedrijfspanden en overige diefstallen (met of zonder geweld). De 'dip' in 2020 wordt (net als bij diefstal uit en van motorvoertuigen) vermoedelijk (mede) veroorzaakt door de coronapandemie en lockdowns, waardoor mensen meer thuis waren.

Overlast jeugd
De relatieve piek van het aantal overlastmeldingen jeugd is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan het aantal meldingen rond IKC Dorpsschool. Mogelijk speelt mee dat het college de omwonenden heeft opgeroepen om actief melding te doen van overlast. De politie heeft lang niet alle overlastmeldingen actief kunnen staven. De meldingen in 2020 en 2021 zijn gedeeltelijk toe te schrijven aan de corona-jaren en de lockdowns, waarbij jeugd minder elders te doen had en ook omwonenden meer thuis waren. Zonder iets af te willen doen aan overlastmeldingen, is nauwelijks sprake van probleemjeugd in onze gemeente. De ontwikkeling van de meldingen van Bureau HALT onderstrepen dit: jaarlijks 0 tot 2 meldingen.

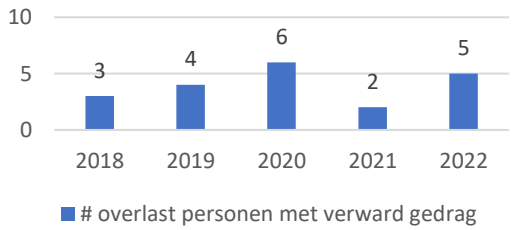

Overlast drank/drugs
In deze categorie vallen geregistreerde incidenten bij de politie van onder meer openbare dronkenschap en situaties waarin drugs wordt aangetroffen. Dit kan vanzelfsprekend ook gaan om inwoners van andere gemeenten, die in onze gemeente worden staande gehouden.

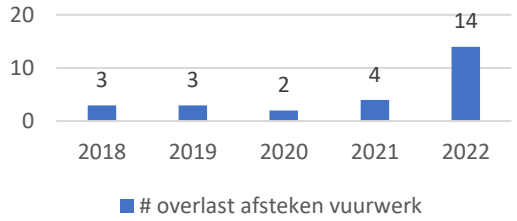

Overlast personen met verward gedrag
Dementie, verslaving, psychische problemen, een verstandelijke beperking of levensproblemen kunnen verward gedrag veroorzaken. Vaak zijn deze mensen ongevaarlijk en veroorzaken ze geen overlast. In Rozendaal is de achtergrond van deze registraties met name gelegen in dementerende ouderen, die bijvoorbeeld gaan ‘dwalen’ en verdwalen.

De politie registreert apart overlastmeldingen van zwervers (die niet per definitie verward gedrag hoeven te vertonen). In de regel noteert Rozendaal op dit punt 0 tot 2 meldingen per jaar. Uitschieter vormde 2021 met 8 overlastmeldingen. Dit betreft meerdere meldingen over één persoon.

Overlast door afsteken vuurwerk
Tijdens de afgelopen jaarwisseling was in de media veel aandacht voor overlast van vuurwerk, mede door het (aankomende) vuurwerkverbod in gemeenten in onze buurt. Bij de jaarwisselingen 2020-2021 en 2021-2022 gold een vuurwerkverbod, samenhangend met de corona-lockdowns. Dit kan van invloed zijn op het aantal meldingen die jaren, en in samenhang met de discussie over het vuurwerkverbod in de winter van 2022, ook voor de stijging van het aantal meldingen bij de jaarwisseling 2022-2023. De gemeente heeft via ‘In de Roos’ inwoners ook nadrukkelijk opgeroepen om vuurwerkoverlast direct te melden, omdat alleen dan de politie tot actie kan overgaan (indien de prioriteiten dat toelaten).

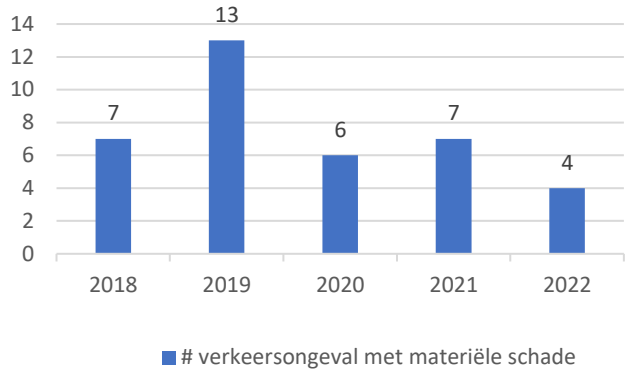
Verkeer

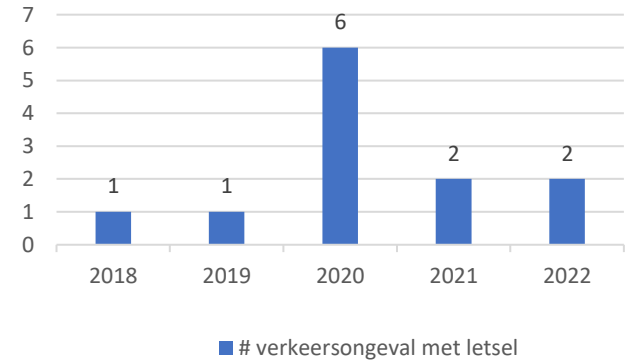
Het meest voorkomend zijn verkeersongevallen met uitsluitend materiële schade. Een verkeersongeval met dodelijke afloop is de afgelopen vier jaar niet meer voorgekomen. De plaats van een verkeersongeval verlaten (zonder correcte afhandeling met eigenaar en/of politie) komt met enige regelmaat voor.

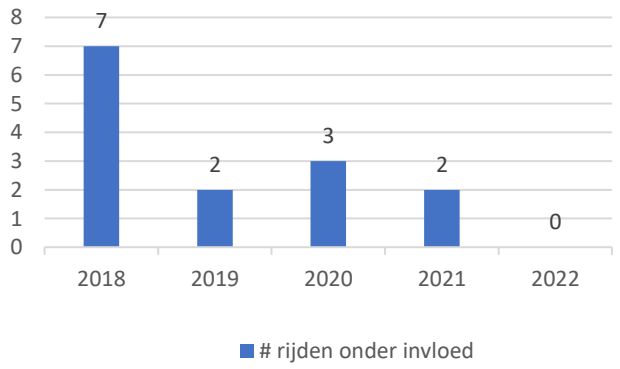
Rijden onder invloed (medicijnen, drugs, alcohol – inclusief het weigeren van een ademanalyse of bloedproef) is in 2022 niet geregistreerd, de jaren daarvoor enkele malen.

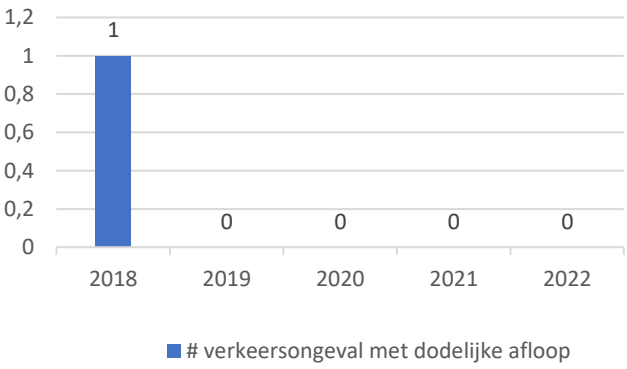
Een grote categorie overige zaken op de weg (van agressief/onveilig rijgedrag tot rijden zonder rijbewijs) komt één tot enkele malen voor; met daarnaast een relatief groot aantal niet nader gespecificeerde ‘overige verkeerszaken’ (tussen de 10 en ca. 35 registraties per jaar).

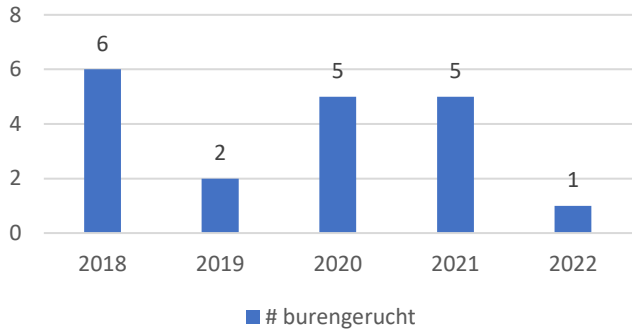
In 2018 t/m 2021 is een enkele maal (1-3x per jaar) melding gemaakt van parkeerproblemen waar de politie aan te pas moest komen; in 2022 komt dit niet voor.

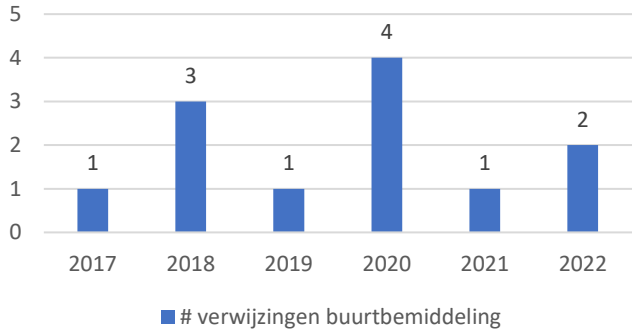

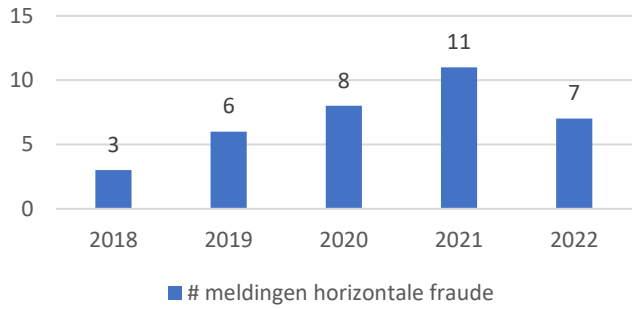

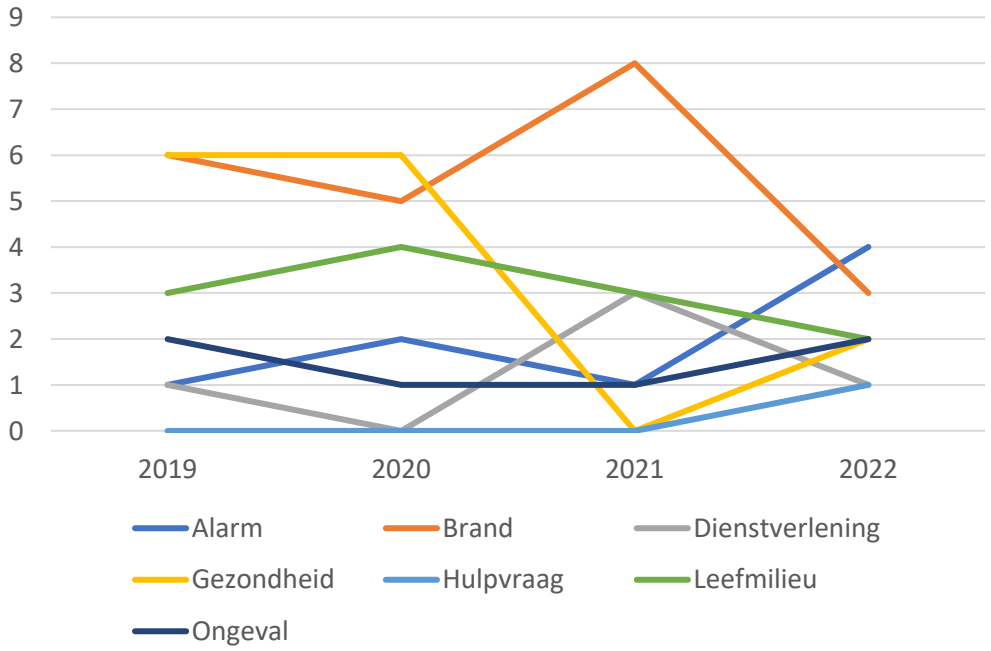
Burengerucht
Binnen deze categorie vallen meldingen van burenruzies en de zg. ‘huiselijke twist’. Voor zover daar met de kleine absolute aantallen iets over te zeggen is, lijken wij net als gemeenten om ons heen een lichte stijging te hebben gehad van het aantal meldingen op dit vlak als gevolg van de coronapandemie, waardoor mensen meer thuis en ook binnenshuis meer op elkaars lip zaten.

Buurtbemiddeling
De gemeente Rozendaal is aangesloten bij Buurtbemiddeling. Zowel politie als gemeente of buren zelf kunnen een beroep doen op Buurtbemiddeling om een burenruzie te helpen beslechten. De meest voorkomende zaken hebben te maken met pesten/treiteren/schelden; geluidsoverlast; tuin/buitenproblemen en overlast van dieren. We zien (cijfermatig) geen duidelijk verband tussen het aantal zaken dat Buurtbemiddeling heeft behandeld en de coronajaren. De politie noteert jaarlijks tussen de 2 en 4 zaken in de categorie ‘sociale wijkproblematiek’.

Horizontale fraude
Horizontale fraude betreft fraude tussen burgers onderling, met name digitale fraude zoals oplichting via WhatsApp of Marktplaats. Hoewel statistieken moeilijk toepasbaar zijn op de kleine aantallen, lijkt hier sprake van een stijgende, ongewenste, trend.

Incidenten brandweer

De geregistreerde inzet van de brandweer in onze gemeente is uitgewerkt in deze tabel. Voor een brand rukte de brandweer in totaal 22 keer uit in de afgelopen vier jaar. In 6 gevallen ging het om gebouwbrand (in ons geval dus meestal een woningbrand); in 5 gevallen ging het om een natuurbrand: 2x in resp. 2020 en 2021 en 1x in 2022.

De incidenten onder ‘gezondheid’, 14 in totaal, betreffen voor 1/3^{e} deel inzet bij reanimaties, waar de brandweer vaak als eerste ter plaatse is.

De inzet op de categorie ‘leefmilieu’ betreft in ruim 2/3^{e} van de gevallen de inzet van de brandweer bij storm(schade) en wateroverlast.

5. De inzet in 2023-2026

De conclusie op basis van de cijfers uit paragraaf 4, en op basis van indrukken en gesprekken in onder meer de Buurt aan Tafel-bijeenkomsten, ondersteunt dat we een relatief veilige gemeente zijn. Maar Rozendaal is geen eiland. We moeten ons blijven beseffen dat wat vandaag ergens anders gebeurt kan hier morgen ook gebeuren. Daar moeten we rekening mee houden en op voorbereid zijn. Daar willen we in deze notitie aandacht aan besteden.

In dit deel beschrijven we onze inzet in 2023 tot en met 2026, inzet die bijdraagt aan de strategische doelen als lange termijn perspectief. We verdelen dit in drie onderdelen:
A. sociale veiligheid: ondersteunen van veilig samenleven;
B. fysieke veiligheid: voorkomen van schade door ongevallen en branden;
C. digitale veiligheid: voorkomen van schade door verstoring, uitval of misbruik van digitale producten en diensten.

A. Sociale veiligheid

Onder sociale veiligheid verstaan we de mate waarin mensen zich beschermd voelen tegen gevaar dat wordt veroorzaakt door menselijk handelen. Het gaat dan om de ondersteuning van het veilig samenleven.

- ***Inrichting openbare ruimte***: bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen vindt er overleg plaats met de politie, bijvoorbeeld over de openbare verlichting, de verkeersafwikkeling en de inrichting van de weg.

- ***Voorkomen en aanpakken overlast***: de lijnen zijn in Rozendaal kort. Dat helpt om snel en doeltreffend op te treden, bijvoorbeeld bij klachten over de openbare ruimte. Daarbij is de nieuwe meldingenapp 'Fixi' via de website van de gemeente behulpzaam. In de afgelopen jaren is onder andere in de Buurt aan Tafelgesprekken aandacht gevraagd voor jeugdoverlast. Waar mogelijk nemen we daar actie op, passend bij de situatie, locatie en casus. Hetzelfde geldt voor signalen vanuit de scholen in onze gemeente. Het werk van Incluzio (jeugd- en jongerenwerk) heeft een preventieve en signalerende functie.

- ***Buurtbemiddeling***: overlastklachten kunnen ook over gedrag van buurtbewoners gaan. Rozendaal is aangesloten op het project buurtbemiddeling. Dat is een samenwerkingsverband van Doesburg, Rheden, Rozendaal met woningcorporaties om te voorkomen dat burenruzies uit de hand lopen. De uitvoering hiervan is uitbesteed aan een deskundige organisatie (Stichting Rijnstad). We willen deze samenwerking de komende jaren voortzetten.

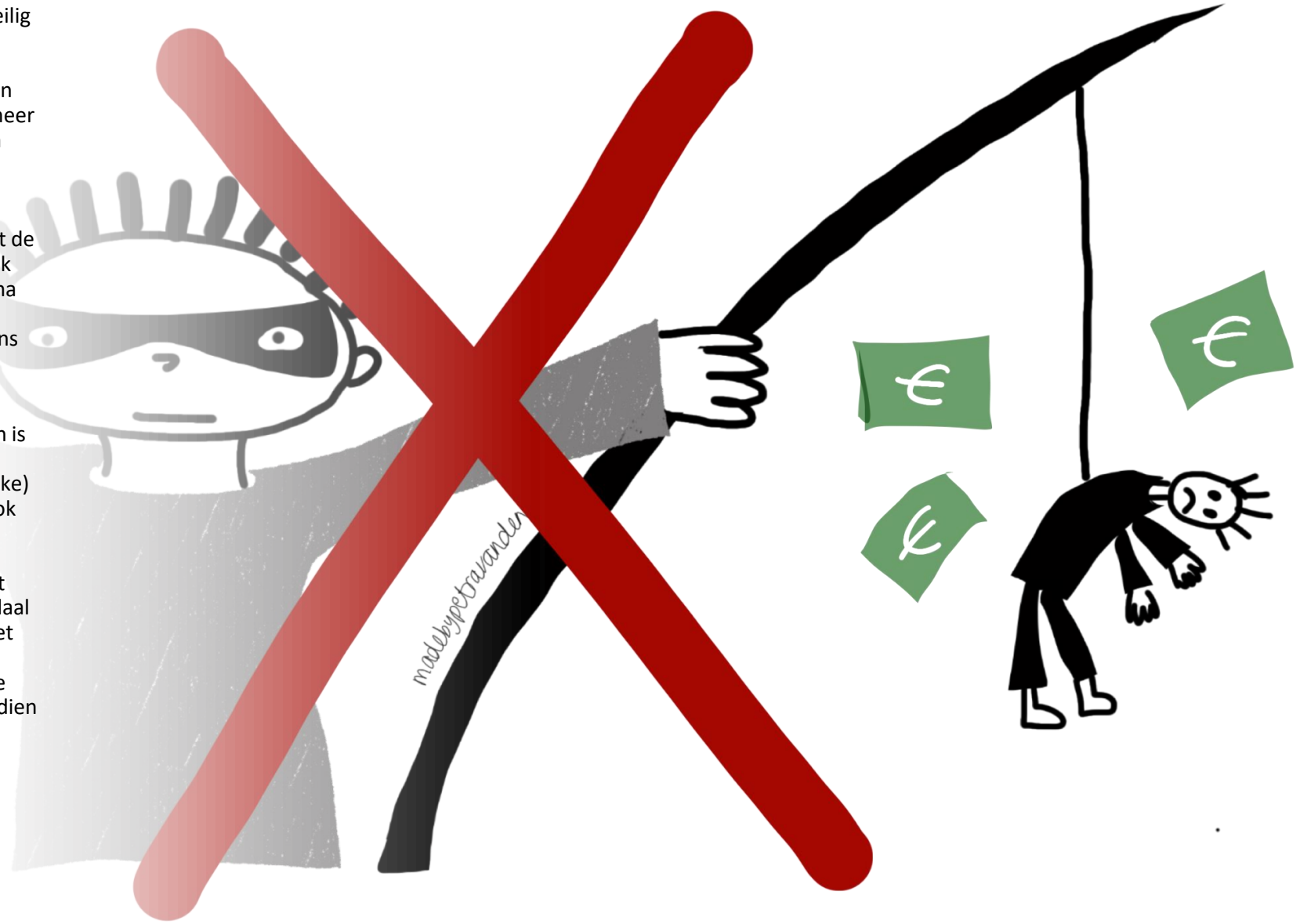
- ***Verward gedrag***: de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (WvGGZ) kent gemeenten taken en verantwoordelijkheden toe om hulp te bieden aan mensen met psychiatrische problemen. Voor de uitvoering van deze taken heeft de gemeente een convenant gesloten met de Veiligheidsregio Gelderland Midden. Die samenwerking willen we voortzetten.

- ***Betrokkenheid inwoners***: zoals bij de 'Buurt aan Tafel' gesprekken naar voren is gekomen is de betrokkenheid van inwoners bij elkaar een belangrijk aspect van sociale veiligheid: oog, oor en zorg voor elkaar. Rozendaal is een kleine, overzichtelijke gemeenschap. We hebben hier de mogelijkheden om een beetje op elkaar letten (en op elkaars have en goed) en rekening houden met de ongemakken van een ander. Bijvoorbeeld door niet te hard te rijden, niet op de stoep te parkeren en elkaar aan te spreken op overig maatschappelijk ongewenst gedrag.

- ***Criminaliteit***: de burgemeester maakt deel uit van de bestuurlijke driehoek: het periodieke overleg over veiligheid tussen de burgemeesters van de drie gemeenten met vertegenwoordigers van politie en het openbaar ministerie. Voor lokale aangelegenheden is regulier overleg met de wijkagent. De cijfers van de politie over de afgelopen jaren (zie bij 'hoe doen we het') tonen aan dat Rozendaal een relatief veilige gemeente is en dat high impact crimes als woninginbraak, autocriminaliteit en overvallen etc. hier niet vaak voorkomen. De alertheid van onze WhatsAppgroepen veiligheid draagt daar volgens ons in belangrijke mate aan bij. We letten in Rozendaal op elkaar.
- ***Handhaving openbare orde***: voor de handhaving van de Algemene plaatselijke verordening (APV) en bijzondere wetgeving als de Alcoholwet, hebben wij een samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Rheden afgesloten. De opsporingsambtenaren (BOA's) kunnen hier worden ingezet als er sprake is overtreding van de APV en voor bijzondere wetgeving. Ten slotte vragen wij periodiek in ons gemeenteblad 'In de Roos' en permanent op onze website aandacht voor veiligheidszaken. We willen dit ook de komende jaren blijven doen, waarbij het accent zal worden gelegd op digitale veiligheid. Dit ondersteunt bewustwording en ondersteunt de weerbaarheid van onze inwoners.
- ***Ondermijning***: van ondermijning is sprake wanneer criminelen bij illegale activiteiten gebruik maken van legale bedrijven of diensten. Er zijn geen concrete aanwijzingen dat er in Rozendaal sprake is van ondermijning. Incidenteel hebben wij enkele malen, met behulp van het Regionaal informatie en expertisecentrum ter bestrijding van ondermijnende criminaliteit (RIEC) gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (BIBOB) biedt om te zien of een vergunning afgegeven kon worden of dat een opdracht kon worden vergund. Dat heeft in de praktijk gelukkig nog niet tot een weigering geleid. Ook de komende jaren willen we gebruik blijven maken van de diensten van het RIEC. Gemeenten zijn niet meer weg te denken in de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Om als volwaardige partner mee te doen in de integrale aanpak daarvan moeten wij weerbaar zijn tegen negatieve invloeden van buitenaf. Daarbij is het van belang dat wij de interne organisatie op orde hebben. Om inzicht te krijgen in onze weerbaarheid laten wij in 2023 een weerbaarheidsscan uit voeren door het RIEC, met als doel het genereren van aanbevelingen om onze weerbaarheid te vergroten.

- ***Jeugd***: het voorkomen van overlast en criminaliteit begint bij de jeugd. Als we er voor zorgen dat onze jongeren veilig opgroeien dan voorkomen we dat deze jongeren in de criminaliteit belanden. Het gaat dan vooral om het bevorderen van beschermende factoren en verminderen van risicofactoren voor jeugdigen en gezinnen. Onder meer door het bieden van voorlichting en het inzetten op een goede sociale basis voor jongeren. Denk hierbij aan jongerenwerk via Incluzio, scholen en ondersteuning in gezinnen via bijvoorbeeld de GGD. Daarnaast is blijvend inzet nodig is voorlichtingsprogramma's om jongeren uit de criminaliteit te houden. We continueren in 2023 dan ook onze betrokkenheid bij #Leerlingalert, een lesprogramma voor (middelbare) scholieren om te voorkomen dat jongeren kiezen voor een criminele carrière. Het Rhedens Rozendaal heeft in 2022 wederom een succesvolle les-cyclus via #Leerlingalert doorlopen.

- ***Opvang van vluchtelingen***: de opvang van vluchtelingen is ook een sociale aangelegenheid. Het herbergen van mensen die van huis en haard gevlucht zijn voor (politieke) vervolging of oorlogsgeweld. Met die opvang kunnen ook gevoelens van veiligheid gemoeid zijn. In onze gemeenschap willen we aandacht hebben voor de integratie en verbinding met vluchtelingen, die al of niet tijdelijk, deel uit maken van onze gemeenschap. Rozendaal voldoet op dit moment aan de landelijke taakstelling met betrekking tot de huisvesting van statushouders. We zoeken actief naar de mogelijkheden om een bijdrage te leveren aan de opvang van Oekraïense ontheemden. Indien er een tijdelijke opvanglocatie geopend wordt, wordt daarover tijdig overleg gepleegd met maatschappelijke partners in het brede veiligheidsdomein.

B. Fysieke veiligheid

Bij fysieke veiligheid gaat het om ongevallen of onveiligheid anders dan door menselijk handelen.

- ***Brandveiligheid en crisisbeheersing***: onze gemeente maakt deel uit van de veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden (brandweer, gezondheidszorg en crisisbeheersing). De basistaken met betrekking tot de brandweer en crisisbeheersing (en GGD) zijn bij de regio ondergebracht. De burgemeester en de portefeuillehouder gezondheidszorg zijn vertegenwoordigd in het algemeen bestuur van dit samenwerkingsverband. Voor de lokale uitvoering van crisisbeheersing hebben wij nadere samenwerkingsafspraken gemaakt met de gemeente Rheden. Onze eigen functionarissen (ambtenaren en bestuurders) worden geschoold en periodiek getraind.
- ***Natuurbrandbeheersing***: met het oog op de klimaatverandering komt de focus bij de brandweer meer en meer te liggen op het natuurbrandgevaar. Omdat Rozendaal aan de rand van een bosrijke omgeving ligt, beschouwen we dat als gemeente ook als een van de prioriteiten voor de komende jaren.
- ***Verkeersveiligheid***: uit de cijfers van de politie (zie paragraaf 4) blijkt dat Rozendaal ook op het gebied van de verkeersveiligheid een relatief veilige gemeente is. Toch is en blijft verkeersveiligheid onderwerp van aandacht. We communiceren via ‘In de Roos’ over verkeersveilig gedrag (bijvoorbeeld niet parkeren in de berm maar op de weg helpt ook om de snelheid van het verkeer te remmen) en zetten in op bewustwording. Zo plaatsen we, net als voorgaande jaren, op wisselende plekken voor korte tijd een matrixbord dat bestuurders wijst op hun snelheid. Voor nu en de nabije toekomst gaat die aandacht in ieder geval uit naar:
    - Verkeersmaatregelen Kerklaan/Beekhuizenseweg;
    - Verkeersmaatregelen Flugi van Aspermontlaan;
    - Verkeersmaatregelen N785 (Schelmseweg/Ringallee (in overleg met de Provincie Gelderland, de gemeente Rheden en de Belangengroep N785);
    - Uitvoeringsagenda Masterplan Veluwezoom.

- ***Verkeerscontroles***: ook de komende jaren willen we weer, in overleg met de politie, regelmatig snelheids- en alcoholcontroles laten houden, met name op gevoelige locaties als de Schelmseweg/Ringallee en rond IKC Dorpsschool.

- ***Evenementenveiligheid***: op het gebied van evenementveiligheid werken wij nauw samen met de Veiligheidsregio en de politie. Bij de aanvraag van ieder evenement wordt vooraf gebruik gemaakt van een instrument van de Veiligheidsregio om te beoordelen of er risico's aan een evenement verbonden zijn. Als dat noodzakelijk is vragen wij de hulpverleningsdiensten om nader advies. Aan verleende vergunningen verbinden wij in samenspraak met hen voorwaarden om de risico's tot een minimum te beperken.

- ***Milieuveiligheid***: een viertal bedrijven laten wij jaarlijks controleren op milieuveiligheidseisen. Die uitvoering hebben wij uitbesteed aan de omgevingsdienst (ODRA). De ODRA brengt verslag van deze controles uit aan het college. Voor de nabije toekomst staat de herbestemming van de gemeentewerf (de milieustraat) op het programma.

C. Digitale veiligheid

Digitale veiligheid omvat alle maatregelen die gericht zijn op het voorkomen van schade door verstoring, uitval of misbruik van digitale producten en diensten. Mocht er schade ontstaan dan zijn de inspanningen gericht op het herstellen daarvan.

- ***Interne informatiebeveiliging***: onze activiteiten op het gebied van informatiebeveiliging hebben zowel een technisch als een beleidsmatig karakter. We geven uitvoering aan het gezamenlijk normenkader voor informatiebeveiliging binnen de gehele overheid: Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Door middel van jaarlijkse actieplannen werken we gestructureerd aan informatiebeveiliging en privacy, met inachtneming van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Risico-gestuurd werken is een drijfveer in de aanpak. We zijn aangesloten op de informatiebeveiligingsdienst (IBD) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). De dienst ondersteunt ons in ons streven om onze digitale weerbaarheid te verhogen en op peil te houden. Omdat wij in huis niet over alle specifieke kennis beschikken hebben wij een externe Chief Information Security Officer (CISO) aangesteld, voor het bewaken van de informatiebeveiliging en het signaleren van eventuele risico's. Daarnaast hebben wij een externe Functionaris Gegevensbescherming (FG) aangesteld, voor het bewaken van de gegevensbescherming. Ten slotte besteden wij periodiek aandacht aan bewustwording van het eigen personeel en zullen dat blijven doen. Bij (een vermoeden van) een hack schakelen wij de iT-leverancier in om te bepalen wat op dat moment de juiste strategie is om de aanval te stoppen en de schade zoveel mogelijk te beperken.

- ***Cybercrime***: cybercrime is een vorm van criminaliteit waarbij internetcriminelen inbreken op bijvoorbeeld een computer, telefoon of het complete netwerk van een organisatie. ICT is bij deze vorm van criminaliteit het doel én het middel. Voorbeelden hiervan zijn hacken, (D)DoS aanvallen, malware, ransomware, virussen en afpersing met een cybercrimedelict. Bij cybercrime gaat het om criminaliteit met computers als ***doelwit***.

- ***Gedigitaliseerde criminaliteit***: onder gedigitaliseerde criminaliteit vallen delicten die worden gepleegd mét een ICT middel maar die niet zijn gericht óp een ICT middel. Enkele voorbeelden hiervan zijn: phishing (oplichting), marktplaatsfraude, bedreigingen via Twitter, identiteitsfraude, vriend-in-noodfraude, sexting & grooming. Bij gedigitaliseerde criminaliteit gaat het dus om criminaliteit met computers als ***middel***. Als gemeente willen we werken aan de bewustwording van onze inwoners over de gevaren van gedigitaliseerde criminaliteit. Omdat er landelijk een verschuiving te zien is van de ouderwetse high impactcrimes als woninginbraak en autocriminaliteit naar oplichting via het internet of via de WhatsApp, behoort dit bij de prioriteiten van de politie voor de komende jaren. Om die reden beschouwen we dat als gemeente ook als een van de prioriteiten voor de komende jaren.

6. Prioriteiten 2023-2026

Binnen deze brede inzet definiëren we voor de komende jaren twee prioriteiten.

1. ***Natuurbrandbeheersing***: het klimaat is aan het veranderen, het wordt warmer en droger. Bij droog weer neemt in natuurgebieden met bos, heide of gras(duinen) de kans op een natuurbrand toe. Sinds 2019 werken de provincie Gelderland en de veiligheidsregio's Noord- en Oost-Gelderland en Gelderland-Midden daarom samen op het gebied van natuurbrandbeheersing. Die samenwerking is vertaald in het project Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing. Op basis van dit project zijn een tweetal sporen uitgezet. Als eerste de inrichting van de natuurgebieden. De provincie heeft hier de regie om met de natuurbeheerders de infrastructuur te bezien en, op basis van de adviezen van de veiligheidsregio, met hen te komen tot een natuurbrandpreventieplan. Ten tweede: het onder de loep nemen van gebruiksfuncties in natuurgebieden (recreatie, zorg en wonen/werken). Voor dit spoor is de gemeente verantwoordelijk. Het komend jaar zullen de gemeenten in overleg met de veiligheidsregio de invulling hiervan afstemmen. Omdat onze gemeente aan de rand van een groot natuurgebied is gelegen spreekt het voor zich dat natuurbrandbeheersing een van de prioriteiten voor de komende jaren is.

2. ***Gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime***: zowel landelijk als regionaal is er een verschuiving te zien van de ouderwetse high impactcrimes als woninginbraak en autocriminaliteit naar oplichting via het internet of via de WhatsApp. Deze digitale criminaliteit behoort dan ook bij de prioriteiten van de politie voor de komende jaren. Wij willen hier graag op aansluiten door algemene voorlichting via het gemeenteblad 'In de Roos' en onze website te geven. Daarnaast willen wij specifieke voorlichting verzorgen voor kwetsbare doelgroepen als ouderen en jongeren. Voor jongeren willen wij in samenwerking met Het Rhedens en IKC Dorpsschool Rozendaal voorlichting door bijvoorbeeld HALT laten geven. Enerzijds om te voorkomen dat jongeren het slachtoffer worden van digitale criminaliteit en anderzijds om jongeren weerbaar te maken tegen de verleidingen van digitale criminaliteit. Voor ouderen willen wij specifieke voorlichting in eigen huis over babbeltrucs, pinpasfraude en oplichting via WhatsApp en email organiseren. Cybercrime, in de vorm van het platleggen van een netwerk, kan ook onze eigen organisatie treffen. In samenwerking met onze IT-leverancier zorgen wij ervoor dat de kennis van onze medewerkers up-to-date is, dat zij op de hoogte zijn van de meest recente dreigingen en dat wij aan de nieuwste normen voldoen. Wij hebben hierover regelmatig overleg met accountmanager van onze IT-leverancier. Deze ondersteunt ons bij de zorg voor een goed ingerichte en regelmatige back-up, bij de beveiliging en monitoring van het netwerk, bij de keus voor passende antivirussoftware en een efficiënt beheer van onze apparatuur. Met hem wordt periodiek gekeken of de genomen maatregelen nog passend zijn voor onze organisatie.

7. Integrale aanpak; integrale financiën

De verschillende onderdelen van dit plan kunnen in principe binnen de bestaande formatie en met de daarvoor binnen de verschillende programma's van de begroting beschikbaar gestelde middelen worden uitgevoerd. De portefeuillehouder Openbare Orde en Veiligheid en de portefeuillehouder Informatieveiligheid (in beide gevallen de burgemeester) is voor een deel van de activiteiten bestuurlijk verantwoordelijk, maar ook de twee wethouders hebben vanuit hun eigen portefeuilles een belangrijke rol in de integrale aanpak van een veilig Rozendaal.

Binnen de begroting zijn op een aantal plekken middelen gereserveerd voor veiligheidsaspecten:

Programma 0, bestuur en ondersteuning
- In dit programma zijn middelen gereserveerd voor de maatregelen om het risico te beperken dat wij als gemeentelijke organisatie het slachtoffer worden van cybercrime.

Programma 1, veiligheid
- Mede in verband met de gestegen kosten voor Buurtbemiddeling en rekening houdend met extra maatregelen ten behoeve van het voorkomen van gedigitaliseerde criminaliteit, is het budget voor openbare orde en veiligheid voor 2023 e.v. opgehoogd.
- De kosten met betrekking tot de (waarschijnlijke) opvang van vluchtelingen worden in principe door de rijksoverheid vergoed.
- Onzekerheid bestaat er over de te ondernemen activiteiten met betrekking tot natuurbrandbestrijding. De invulling hiervan wordt nog met de Veiligheidsregio kortgesloten. Vooralsnog lijken de in dit kader te ondernemen activiteiten zich vooral te richten op de gebruiksfuncties en de eigenaren in de natuurgebieden (denk aan recreatieparken, zorginstellingen en wonen/werken). Daar is in Rozendaal niet of nauwelijks sprake van. Als terreinbeheerder zijn met name Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Geldersch Landschap en Kasteelen en de gemeente Rheden aan zet – en niet of slechts in zeer beperkte mate de gemeente Rozendaal (ook al vallen de natuurterreinen binnen onze gemeentegrenzen). Mocht bij de nadere uitwerking van plannen rond het voorkomen van natuurbrand blijken dat hiervoor extra middelen nodig zijn, komt het college daar bij uw raad op terug.

Programma 2, verkeer en vervoer
- De beoogde verkeersmaatregelen worden uit dit programma bekostigd.

Programma 7, volksgezondheid en milieu
- De kosten voor de WvGGZ en de jaarlijkse milieucontroles worden gedekt uit de in dit programma gereserveerde middelen, respectievelijk uit het budget voor Volksgezondheid en het budget voor milieubeheer.